

Ordföranden har ordet 2009

Från VärmlandsAnor 2009:4

Jag har skrivit förut om det växande intresset för släktforskning. I höst kan jag åtminstone konstatera att intresset för Värmlands släktforskarförenings program- och mötesverksamhet är växande.

I september kom Gunilla Didrichson från Sveriges släktforskarförbund och berättade om förbundet samt dessutom om släktforskning i Örebro län. I början på oktober blev det ett möte kring hembygdsforskning med exempel från Bjurtjärnsforskning. I mitten av månaden kom Mats Nilsson från Östra Ämtervik och berättade i en fullsatt Almqvistsal om Selma Lagerlöfs släktbakgrund. I början på november presenterade Anette Carlsson datorprogrammet Min släkt, återigen fullsatt. I slutet av november blir det ett möte om Märkesåret 2009, dvs om separationen från Finland 1809, det skulle inte förvåna om många kommer då också.

Vi har också börjat med opretentiösa möten på dagtid, vissa måndagseftermiddagar. Även dessa har hittills varit välbesökta.

Medlemmar som har uppgett sin e-post-adress får numera påminnelse om kommande möten. Hör av dig om du vill vara med på listan.

De möten jag har nämnt har alla varit på Arkivcentrum i Karlstad. På andra orter har vi också verksamhet med hjälp av aktiva lokalgrupper. Det gäller Säffle, Kristinehamn och Arvika. Även i Sunne har man börjat träffas på biblioteket ibland. Planen är att utvidga detta till Filipstad efter nyår. Så: Väl mött till våren. Titta i denna tidnings programtablå för att se vad som är på gång. Eller besök vår hemsida: www.genealogi.se/varmland/

Bengt Nordstrand

Från VärmlandsAnor 2009:3

Jag träffade 15 personer som var intresserade av släktforskning i Rämmen. Flera ville starta en studiecirkel. Vi har ont om studiecirkelledare. Kan föreningen göra något för att utbilda fler sådana?

Vi har ett projekt vi kallar "Hela Värmland", som går ut på att skapa grupper på andra orter än Karlstad, som har aktiviteter kring släktforskning. Vi har sådana grupper nu i Säffle, Kristinehamn och Arvika. Den 10 september har vi ett möte på biblioteket i Sunne för att se om där finns ett sådant intresse. Biblioteket har redan framfört att det efterfrågas studiecirkel i Sunne, men man saknar ledare.

Vi fortsätter i höst med vår jour- och stödverksamhet på Arkivcentrum på torsdagskvällarna. Utnyttja den. Eller kom till någon av våra fikakvällar eller föredrag.

Slutligen projektet Namn åt de döda. Värmland ligger bra till när det gäller arbetet med den nya Dödskivan som ska täcka 1901 - 2010. Det gäller att vi nu ligger i ordentligt så att alla de värmländska socknarna blir klara i höst. Det kommer att bli ett utmärkt verktyg för att forska i det ännu svåråtkomliga 1900-talet.

Vi ses i höst.

Bengt Nordstrand

Från VärmlandsAnor 2009:2

Vi har firat Värmlands släktforskarförenings 25-årsjubileum. Vi ritade kurvan över antalet medlemmar genom åren, den börjar med ett hundratal och närmar sig nu 1300. En stadigt uppåtgående trend.

Vad är det som gör släktforskning så populärt idag? Genealogi började som något som syftade till att visa att en person hade fin härstamning. I sina avarter handlade det om att fabricera förfäder även där man inget visste.

Idag letar alla sorters människor efter sitt ursprung ibland landsbygds-Sveriges torpare och backstugusittare, smeder och arbetsfolk. Och det är källkritik som gäller, för människor vill veta sanningen.

Vi som har varit med och hjälpt människor att hitta de närmaste generationerna bakåt har sett hur starkt människor upplever att få veta om sin egen familj och dess föräldrar och syskon bakåt i tiden.

Är det inte rotlösheten i dagens samhälle, och flyttningarna där man bor långt från var föräldrar och deras föräldrar igen bodde? Den muntliga traditionen i familjen blir kort. Så kommer en tid när man vill veta.

TV har varit framåt i vinter med serier med släktforskningsanknytning. När Clary Janssons i TV sökte sina rötter i Östra Ämtervik höll jag på att ramla ur soffan, när hon visade upp trakterna kring min sommarstuga, dels att hon kom från samma familj som den amerikanska från trakten av Seattle, som upptäckt att hon härstammade från Östra Ämtervik och som bett mig om hjälp att kartlägga den syskonkrets där de flesta emigrerade på 1890-talet. Jag har naturligtvis tussat ihop Clary Jansson med hennes amerikanska syssling, de epostar nu med varandra.

Vem tror du att du är? - var nästa TV serie. Även om det ibland var parodiskt med den service som kändisarna fick för att reda ut sina släktfrågor. Men responsen har varit stor på programmen, det personliga har ett oerhört stort underhållningsvärde, men inte bara underhållning, eftersom det handlar om livets allvar. Serien är en kopia av en populär serie i engelska BBC. Och nu ska norsk TV göra en liknande serie, de har redan kontaktat oss eftersom en av personerna flyttade från Värmland till Norge 1872.

Det här med gränsvandring, flyttning över gränsen, blir alltmer av intresse. Ett antal seminarier har hållits i Sverige och Norge har hållits om denna forskning. Emigrantregistret, numera Sverige Amerika centret, har intresserat sig för hur man ska kunna koppla ihop sökning av samma personer i svenska och norska arkiv. Man kan undra om det verkligen är en passande namnändring när man samtidigt, helt rätt, vidgar sitt intresse för emigrationen till att inte bara handla om Sverige och Amerika. Dessutom är det bara en tidsfråga innan andra och tredje generationens invandrare i Sverige ställer sig samma frågor om sina ursprung. Hur möter vi det?

En annan sida av växande släktforskningsintresse är vårens intresse för våra program på Arkivcentrum. Bland programmen var t.ex. Maria Klässbols presentation i Power Point av gamla fotografier av förfäder och släktingar. En oerhört fantasieggande presentation och kreativ förnyelse av vad man kan göra med gamla fotografier. Ett annat program var Lars Gunnar Sanders om bouppteckningar, en klassisk källa för släktforskare som vill komma de äldre generationerna närmare in på livet. Men mest spännande har varit det att allt fler kommer på våra program. Det börjar bli trångt, men trevligt, i Almqvistsalen vissa torsdagar.

Föreningen expanderar också geografiskt. Vi kallar det för projektet Hela Värmland. Det är naturligt att vi har mycket aktivitet kring ArkivCentrum i Karlstad. Men för alla de som bor på andra sidor av Värmland är det litet långt att allt för ofta ta sig till Karlstad. Därför har vi uppmuntrat till bildande av lokala släktforskargrupper, de finns nu i Säffle och Kristinehamn. Och nu i vår höll vi ett möte i Arvika, som ledde till att en kontaktgrupp bildats även där för att dra i gång aktiviteter. Nästa blir kanske Sunne?

Vi är också ute hos hembygdsföreningar, nu senast i Nyed (Molkom). 15 augusti skall jag till Rämnen och i oktober blir ett möte i Storfors. Till släktforskardagarna i Falköping arrangerar föreningen en subventionerad bussresa lördagen den 21 augusti, för att underlätta för medlemmarna att gå runt bland utställningsmontrar och höra föredrag. Glöm inte att anmäla om du är intresserad.

Det finns ingen anledning att tro att släktforskningsintresset inte ska fortsätta öka.

Bengt Nordstrand

Från VärmlandsAnor 2009:1

Ljus från ingenstans, så heter Lars Anderssons bok. Den handlar om hemmanet Hedås vid Klarälven, strax söder om Forshaga. Från att gården upptogs i början av 1600-talet fram till slutet av 1800-talet. Boken öppnar med Lars´ farmors sjuttioårsdag på 1950-talet.

Nästan alla vi släktforskare hittar fram till ett antal sådana hemman, där vi sedan leds bakåt generation för generation av brukare. Ibland kommer vi ända tillbaka till den förste. Visst har vi alla då funderat över: Hur var livet för dessa människor? För att hjälpa oss att leva oss in i dessa liv letar vi fram bouppteckningarna, där alla gamla verktyg, möbler och kläder räknas upp, ibland står till och med korna med namn.

Eller finner vi dem i domboksprotokollen, när de stämmer sina grannar och debitorer, tvistar om ägo gränser, oäkta barn m.m. Eller så går vi till lantmäterimaterialet, tar del av laga skiftesprotokollen och kartorna. Där kan vi se hur husen låg i byn, vilka hus som fick flytta ut i mitten av 1800-talet.

Det är mycket man kan finna i arkiven. Detta detektivarbete är släktforskarens vardag, och dessa fynd är hans drivkraft.

Men det är ändå alltid något som fattas. Hur ska man se på dessa nät av liv, som breder ut sig genom århundradena, det ena griper tag i nästa i en kedja utan slut. Hur kändes livet för dessa människor egentligen? Det får vi ändå aldrig veta. Men frågan måste vi ställa oss.

Lars Andersson gör detta tydligt med sin bok. Författaren gör det släktforskaren vill men inte kan, annat än i fantasin.

Släktforskningens dag den 21 mars på Arkivcentrum. Lars Andersson kommer dit och berättar om sin bok. Gå dit! Jag kommer också, undrande: Hur har du tänkt? Hur förhåller sig författaren till släktforskaren Lars Andersson?

Dessa frågor är specialfall av mer allmänna frågor, som släktforskaren också alltid ställer sig: Hur ska jag presentera mina forskningsresultat? Vad vill jag med min släktforskning?

Släktforskning är en rätt ensam hobby. Inte minst därför har släktforskare ett väldigt behov att prata med andra med samma intresse. Därför finns Värmlands Släktforskarförening. Dess uppgift är att ordna tillfällen för släktforskare att komma samman för att stödja varandra. Nu kring årsskiftet är det 25 år sedan föreningen bildades. Vi passar på att fira detta i samband med årets Släktforskningens dag. Föreningens förste ordförande Anders Höglund medverkar med sina reflektioner.

En tredje medverkande är Erik Gustavsson vid Emigrantregistret, som kommer att prata om EmiWeb, det senaste av olika verktyg för att underlätta sökandet efter data om emigranterna (huvudsakligen till Amerika). Nästan alla har vi emigranter på någon av våra släktgrenar, och många är vi som har problem med att finna ut vart de tog vägen och vad som hände.

Välkommen till Släktforskningens dag, 21 mars på Arkivcentrum i Karlstad. För ett och ett halvt år sedan hade vi ett möte i Kristinehamn, som ledde till en släktforskargrupp i Kristinehamn. Nu prövar vi samma sak i västra Värmland, och bjuder in alla intresserade till ett möte den 25 mars kl. 19 på biblioteket i Arvika.

Och välkomna till årsmötet den 28 mars!

Bengt Nordstrand
